

ρουσίασε τὸν φίλον του εἰς τὸν Ρινάλδον Μομβάλ καὶ ἀμφότεροι οὗτοι, χαιρετηθέντες, πρῶτον, εἶπον τῷ κυρίῳ Καρόλῳ, ὅτι ἐγνωρίστησαν ἤδη ἀπαντηθέντες, που κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος.

— Χά, χά! ἐγέλασεν ὁ εὐγενὴς Ἀγγλος, καὶ λοιπὸν γνωρίζεσθε; ἀξιόλογα, μὰ τὸν Θεόν, εἰπότε τα, κύριοι, εἰπότε τα. Εἶτα δὲ Μομβάλ, προσέθηκε, τὴν νύκτα ταύτην εἶμαι εἰς συνοικίαν τινὰ μακροτάτην, συνιστῶ τὸν ἀξιόλογον φίλον μου εἰς σέ· φέρε αὐτὸν διὰ τῆς ἀμάξης σου εἰς τὴν κατοικίαν του.

— Μετὰ πάσης χαρᾶς, ἀπεκρίθη ὁ Ρινάλδος.

Καὶ ὁ Φερδινάνδος ἐδέχθη ἀμέσως τὴν πρότασιν. Πάντων δὲ ἀποχωρισθέντων μετ' ὀλίγον, ὁ Φερδινάνδος, εἰπὼν τῷ Μομβάλ τὸν ἀριθμὸν τῆς κατοικίας του, εἰσῆλθεν ἐν τῇ ἀμάξῃ. Ἦτο δὲ παρὰ τοσοῦτος ἡ ἐπικρατήσασα σιωπὴ, ἀλλ' ὁ 'Ρινάλδος τὴν διέκοψεν ἀμέσως.

— Ὁμολογῶ ὅτι δὲν ἤλπιζον νὰ συντροφεύσω τὸν κύριον Ἀρώνην ἀπὸψε ἕως εἰς τὴν κατοικίαν του.

— Τὸ κατ' ἐμὲ, ἀπεκρίθη ὁ Φερδινάνδος, δὲν θαυμάζω διὰ τίποτε εἰς τοῦτον τὸν κόσμον. Ἀφοῦ εἶδα τόσα πράγματα, δὲν ἀπορῶ πλέον δι' οἰονδήποτε συμβαῖνον.

— Σὰς ἐννοῶ, εἶπεν ὁ 'Ρινάλδος, ἐμείνετε ὀλίγον ἐκστατικὸς μαθόντες ὅτι νυμφεύομαι...

— Τί τὰ θέλετε; εἶναι μερικοὶ ὀργανισμοί... Τὸ κατ' ἐμὲ, ὁμολογῶ, ὅτι εἶμαι ὑπερβολικὸς καθ' ὅλα, ἀλλὰ τὰ προσκόμματα μὲ φέρουσιν εἰς ἀπογνωσιν, καὶ ἂν ἀδυνατῶ νὰ τὰ ὑπερνικήσω, βαρύνομαι καὶ ὀπισθοδρομῶ. Ἰσως ἐχρειάζετο ἐξαμηνία ὁλόκληρος λατρείας εἰς τὰ ὄρη ὅπως τύχω συγκαταθέσεως τοῦτο ἦτο μακρόν. Ἄλλως τε, ὁμνῶ ὅτι οὐδέποτε ἠγάπησα τοσοῦτον, ὅσον ἤδη τὴν ἀδελφὴν τοῦ κυρίου Καρόλου.

— Σὰς θαυμάζω, κύριε, εἶπεν ὁ Φερδινάνδος· ἐξησκήσατε τὴν ψυχὴν ὡς ἵππον τινὰ μάχιμον, τὴν ὀδηγεῖτε ὅπως θέλετε, τὴν διευθύνετε κατὰ τὰς περιστάσεις ἢ κατὰ τὴν φαντασίαν σας.. Ἀξιόλογα τῇ ἀληθείᾳ.

— Πολὺ φοβοῦμαι, ἀπεκρίθη ὁ 'Ρινάλδος, ὅτι ποτὲ δὲν θὰ συμφωνῶμεν...

— Βεβαίως, ἀλλ' ὅμως ἐννοοῦμεθα.

— Ὅπως καὶ ἂν ἔχη, ὑπέλαβεν ὁ 'Ρινάλδος, ἐλπίζω ὅτι δὲν σὰς ἔμεινε καμμία δυσἀρέσκεια...

— Αἱ! καὶ πρὸς τί νὰ δυσχερεστῶμαι; ἀπεκρίθη ὁ Φερδινάνδος, πρὸς τί νὰ ζῶ μισῶν ἢ ἀγαπῶν; ἀδιαφορῶ διὰ τὰ πάντα, βεβαιωθῆτε.

— Κύριέ μου, εἶπεν ὁ 'Ρινάλδος, στηριζόμενος εἰς τὴν μαλακὴν γωνίαν τῆς ἀμάξης, πιστεύω ὅτι ἀπατάσθε. Δυσκόλως πείθομαι ὅτι δὲν ἀγαπᾶτε τήν...

— Σὰς ζητῶ μίαν χάριν, τὸν ἀντέκοψεν ὁ Φερδινάνδος· τὸνομα αὐτὸ νὰ μὴ προφέρηται καθόλου.

— Βλέπετε λοιπὸν ὅτι ἔχω δίκαιον;

— Βλέπω, ὑπέλαβεν ὁ Φερδινάνδος, ὅτι ἔχετε ὠραίαν τύχην. Ἀκούσατέ με, κύριε, ἂν καὶ δὲν ἦμαι φίλος σας, πιστεύσατε τὴν συμβουλὴν μου

ταύτην· ἐστὲ γενναῖος εἰς τὴν εὐτυχίαν, ὡς ἄλλοι εἶναι γενναῖοι εἰς τὴν συμφορὰν. Ἀγαπήσατε τέλος καὶ πιστεύσατε μίαν φορὰν καὶ καλὴν.

— Εὐχαριστῶ, εἶπεν ὁ 'Ρινάλδος· ἀρχίζω νὰ βαρύνωμαι τὸ κενόν, ἀλλ' ἰδοὺ, εἴμεθα εἰς τὴν κατοικίαν σας, προσέθηκε μετ' ὀλίγον.

Ὁ δὲ Φερδινάνδος καταβὰς ἀπὸ τῆς ἀμάξης, νύχαιστος τὸν 'Ρινάλδον, ὅστις τῷ ἔτεινε τὴν χεῖρα μετὰ τινος συστολῆς ὁ Φερδινάνδος τὴν ἔθλιψε καὶ οὕτως ἐχαιρετήθησαν, ὁ μὲν, ὁ ἄνθρωπος τοῦ κόσμου ἀπὸ τῆς ἀμάξης, ὁ δὲ, ὁ ποιητής, ἀπὸ τοῦ δρόμου.

— Ἐχθροὶ ἢ φίλοι; ... ἠρώτησεν ὁ 'Ρινάλδος.

— Οὔτε ἐχθροὶ, οὔτε φίλοι, ἀπεκρίθη ὁ Φερδινάνδος.

— Ὑγιαίνετε λοιπὸν, καὶ εἴθε ἐνταμωθῶμεν εἰς καλλιτέραν ἐποχὴν! προσέθηκεν ὁ 'Ρινάλδος.

— Δυσκολεύομαι νὰ τὸ πιστεύσω, εἶπεν ὁ ποιητής.

Καὶ ἐχωρίσθησαν.

(ἀκολουθεῖ.)

ΣΚΗΝΟΓΡΑΦΙΑΙ.

ΕΚ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΤΟΥ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ (I)

(Συνέχεια, ὄρα φυλλάδ. 26.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ.

‘Ο Ναπολέων ιδιωτεύων. Ἡ Ἰωσηφίνη.

Κατὰ τὸν Μάρτιον τοῦ 1794 ὁ Ναπολέων, ὑποστράτηγος ἤδη προβιδοχθεὶς, ἔφθασεν εἰς τὸ ἐν Νικαίᾳ στρατόπεδον τῆς Ἰταλίας, καὶ ἐξετάσας τὰς διαφόρους τοποθεσίας, συνέταξε σχέδιον πολεμικόν, ὅπερ ὑπέβαλεν εἰς τὸ ἐν Παρισίοις Συμβούλιον. Τὸ σχέδιον δὲ τοῦτο ἐγκρίθη—μεγάλῃ ἤτο ἤδη καὶ δημοτικῇ τοῦ Ναπολέοντος ἡ ὑπόληψις μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Τουλῶνος— ἐξέτελσεν ὁ στρατηγὸς Μασσήνας, τοῦ ἀρχιστρατήγου Δυμερβιὼν ἀσθενήσαντος. Καὶ ἐκυριεύθη μὲν ἡ πόλις Oneille, ὑπὸ τῶν Ἀγγλων κατεχομένη, διέβη δὲ ἡ γαλλικὴ στρατιὰ ἀπὸ ἐδάφους τῆς δημοκρατίας τῶν Γενουίνσιων, ἂν καὶ αὕτη ἐπέμενεν ἀποποριουμένη τὴν διάβασιν, καὶ ἡ περίφημος τοποθεσία Saorgio, ὑπὸ δισμυρίου στρατοῦ κρατούμενη, ἠλώθη τῷ κράτει τῆς λόγης, καὶ ἡ σημαία τῆς Δημοκρατίας ἐστήθη ἐπὶ τῆς ἀνωτάτης τῶν Ἀλπεων κορυφῆς. Τετράκις χίλιοι αἰχμαλῶται καὶ ἐβδομήκοντα τη-

(I) Ἐξκολουθοῦμεν μεταφράζοντες καὶ οὐχὶ ἐρανιζόμενοι ὡς κατὰ λάθος προεῖρηται. Ταῦτα δὲ ἐκ τῆς ἀξιολόγου ἱστορίας τοῦ Ναπολέοντος ὑπὸ Νορβαίν.

λεσθῶλα ἐδόξασαν τὰς θαυμασίους νίκας τῶν γαλλικῶν ὅπλων, καὶ ὁ ἀρχιστράτηγος Δυμερβιὼν ἔγραφεν ἐν τῇ ἐκθέσει τῶν μαχῶν, ὅτι ὤφειλε τὰς νίκας εἰς τὴν μεγαλοφυΐαν τοῦ Ναπολέοντος.

Καὶ ἄλλαι βραδύτερον νίκαι — ἡ κατὰ τὸ **Cairo** καὶ **Dego** — καθ' ἃς ἡ στρατιὰ τῶν Γάλλων ἐξουσίασε τὰς πύλας τῆς Ἰταλίας, ὀφείλονται ἐπίσης εἰς σχέδιον ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος συνταχθέν. Ἐπέμενε δὲ προτείνων νὰ προσβληθῇ τὸ Πιδεμόντιον, καὶ ἐπλαστούργει σχέδιον εὐρύτερον ἄλλο καὶ μεγαλύτερον, οὗτινος τὴν ἐκτέλεσιν ὅμως ἡ τύχη ἐπεφύλαττεν εἰς αὐτόν. Ἀλλ' ἐνῷ διελογίζετο νὰ δοξάσῃ τὸ στρατόπεδον τῆς Ἰταλίας, καὶ ἡτοιμάζετο νὰ τὸ ἐξασφαλίσῃ ἐπὶ τῶν Ἀλπεων καὶ εἰς τὰ παράλια τῆς Μεσογείου, ἐπῆλθεν ἡ 9 τοῦ θερμομεριῶνος, καὶ καταλύεται ἡ κατὰ Ῥοβεσπιέρον τριανδρία. Ἀλλ' ἡ νίκη αὕτη, νίκη στάσεως προτοῦ κατὰ τὸν ὀφειλόμενον, δὲν ὠφέλησε τὰ ἐν ταῖς εἰρήταις στεναχάζοντα λείψανα τῶν θυμάτων τῆς τριανδρίας, καὶ ἡ ἄμαξα τοῦ θανάτου περιεφέρετο ἐπὶ τινὰς ἔτι ἡμέρας εἰς τὰς ἀγυῖας τῆς πρωτεύουσας. Οἱ δὲ περιελθόντες εἰς τὴν ἐξουσίαν δὲν ἦσαν ἡ διάδοχοι, ἐνίοτε μάλιστα ἐκδικηταὶ τοῦ Ῥοβεσπιέρου, καὶ ὁ πέλεκος αὐτῶν ἠπειλήσεν, ἐπὶ μίαν στιγμὴν, τὴν κεφαλὴν τοῦ στρατηγοῦ Ναπολέοντος. Κατηγορηθεὶς ὡς σκευωρῶν κατὰ τῆς νέας τάξεως τῶν πραγμάτων, λόγῳ μὲν ὅτι συνέταξε πολεμικὸν τι σχέδιον, ἔργῳ δὲ ὅτι ἦτο φίλος τοῦ νεωτέρου, κατὰ τὴν στάσιν πεσόντος, Ῥοβεσπιέρου, ἐφυλάττετο ὑπὸ δύο χωροφυλάκων εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς Νικαίας, ἀλλ' αἱ μεγάλαι τῶν ἐξωτερικῶν πολεμίων προπαρασκευαί ἠνάγκασαν τοὺς ἀντιπροσώπους νὰ γράψωσιν εἰς τὴν ἐπὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας ἐφορίαν ὅτι εἰς τὸν στρατὸν εἶναι ἀνυποφύεως ἀναγκαῖος καὶ χρήσιμος ὁ Ναπολέων.

Ἐν τούτῳ ἀρχαῖός τις λοχαγὸς τοῦ Πυροβολικοῦ, διορισθεὶς διευθυντὴς τῆς ἐφορίας τῶν πολεμικῶν, κινήσας ἀπὸ ἀγενῆ φθόνον, ἔφραξε τὸ ἔνδοξον τοῦ εἰκοσιπενταετοῦς Ναπολέοντος στάδιον, ἀναθεὶς αὐτῷ, ἀντὶ τῆς ἀρχηγίας τοῦ πυροβολικοῦ εἰς τὸ κατὰ τὴν Ἰταλίαν στρατόπεδον, τὴν διοίκησιν ἐνὸς σώματος Πεζικοῦ εἰς τὴν Βανδέαν, στασιάζουσας ἤδη κατὰ τῆς δημοκρατίας. Ὁ Ναπολέων δὲν ἐδέχθη καὶ πορευθεὶς εἰς Παρίσιους, ἐζήτηε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν προτέραν θέσιν, ἀλλ' ὁ φθονερὸς ἀντιπρόσωπος ἐπέμενε εἰπὼν, ὅτι ἦτο πολὺ νέος διὰ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Πυροβολικοῦ. *Γηράσκει τις ταχέως εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης*, ἀπεκρίθη ὁ Ναπολέων, *ἐγὴρσας καὶ ἐγὼ, καὶ ἀποποιήσας τὴν διοίκησιν τοῦ Πεζικοῦ, διέτριβεν εἰς Παρίσιους ἰδιωτεύων.*

Καὶ πολλὰς μὲν ὑπέστη δι' ἀρχηματίαν στενοχωρίας, ἀναγκασθεὶς νὰ ἐκποιήσῃ, πᾶν ὅ,τι εἶχε πολύτιμον, τέλος δὲ ἄλλος τις ἀναδειχθεὶς παρὰ τῇ Πολεμικῇ ἐφορίᾳ ἀντὶ τοῦ ὠθρᾶν διώρισεν τὸν Ναπολέοντα εἰς τὴν Τοπογραφικὴν ἐπιτροπὴν, ἔνθα ἐσχεδιάζοντο καὶ προπαρασκευάζοντο αἱ κινήσεις τῶν στρατοπέδων.

Ἀλλ' ὁ Ναπολέων, στερούμενος ἐν τῇ διαστάματι τῆς ἀργίας καὶ μισθοῦ καὶ ἄλλων πόρων, ἐμελέτα ἐμβριθῶς τὴν πολεμικὴν ἐπιστήμην καὶ διέταττεν ἐν ἐρημίᾳ καὶ σιωπῇ τὸ ἀξιοθαύμαστον ἐκεῖνο πολεμικὸν σχέδιον, ὅπερ ἐγγχειρισθὲν βραδύτερον εἰς τὴν ἐφορίαν ἐδόξασε τοιοῦτον αὐτόν.

Ἡ ἀντεπανάστασις τῆς 13 τοῦ θερμομεριῶνος κατέλυσε τὴν δεσποτείαν τοῦ τρόμου, ἀλλὰ τοῦ τολμήματος ὁ σκοπὸς ἦτο ἄλλος, μόνον δὲ οἱ ἐπιχειρήσαντες αὐτὸ προέλαβον τοὺς βασιλικούς.

Ἡ Γαλλία ἐν τούτοις ἐφαίνετο ἐπικράτεια καταδιωκομένη ὑπὸ ἀδυσωπῆτων χρεοφειλετῶν καὶ διαρπαζομένη ὑπὸ πιστωτῶν ἀπεγνωσμένων, καὶ χρεοφειλέται μὲν ἦσαν οἱ πολῖται, πιστωταὶ δὲ οἱ τὴν ἀντεπανάστασιν ἐπιχειρήσαντες. Διὸ οἱ πόροι τῆς δημοκρατίας ἐξηντλήθησαν ταχέως, καὶ ἡ δημόσιος καὶ ἡ ἰδιωτικὴ πίστις ἐξέλιπε, καὶ αἱ στρατιωτικαὶ ἀποθῆκαι ἐξεκενώθησαν, καὶ εἰς τὸν στρατιώτην, ἐπιδεῖ τροφῆς καὶ ἐνδυμάτων, δὲν ἔμενεν ἢ μόνῃ ἡ δόξα. Οἱ δὲ βασιλικοὶ, ἐν τῇ δημοκρατικῇ χλαμύδι ὑποκρυπτόμενοι, ἔδλεπον ἄσμενοι τὴν κατάστασιν ταύτην τῶν πραγμάτων, καὶ ἡτοιμάζοντο διαλογιζόμενοι πῶς νὰ ὠφεληθῶσι.

Μεγίστη ἦτο ἡ ταραχὴ τῶν πνευμάτων εἰς τὴν πρωτεύουσάν καὶ πολλοὶ ἠγέρθησαν ὀχλαγωγίαι, ὑποκινούμεναι μὲν ὑπὸ τῶν βασιλικῶν καὶ τῶν ξένων, ἐγειρόμεναι δὲ ὑπὸ τῆς κυρώσεως νέου συντάγματος, δι' οὗ ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία μετεβιβαζέτο εἰς πενταμελὲς Διευθυντήριον. Τὸ Σύνταγμα δὲ τοῦτο ὑποβλήθη εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ λαοῦ, περιέκλειε τὸ σπέρμα τοῦ ἀντεπαναστατικοῦ πολέμου, οὗτινος ἡ ῥῆξις ἤγγιζεν ἤδη.

Ὁ Ναπολέων ἐν τούτοις, αὐτόπτης γενόμενος τῶν ταραχῶν, ἐπορεύθη εἰς τὸν τόπον τῆς Συνελεύσεως τοῦ λαοῦ, ὅπου ἠϋζανε μὲν κατὰ πᾶσαν στιγμὴν ὁ θόρυβος, ῥήτορες δὲ διεδέχοντο ἐπὶ τοῦ βήματος τοὺς ῥήτορας, καὶ μεγάλη ἐγένετο λογομαχία περὶ ἐκλογῆς ἀρχηγοῦ δυναμένου νὰ ὑπερασπισθῇ τὴν κινδυνεύουσαν πατρίδα! Αἱ γνώμαι ἐπὶ τέλους, διεστῶσαι κατ' ἀρχάς καὶ διαφέρουσαι, συνεχωνεύθησαν εἰς μίαν μόνην, καὶ ὁ Ναπολέων, ἀναμεμιγμένος μετὰ τῆς πληθούς τῶν ἀκροατῶν, ἤκουσε τὴν ἀπόφασιν δι' ἧς ἐπεφορτίζετο τὴν στρατιωτικὴν ἀρχηγίαν ὑπαγορευθεῖσαν ἀπὸ τὴν φήμην καὶ τὴν δόξαν, δι' ἧν αὐτὸς περιεβλήθη κατὰ τὰ στρατόπεδα τῆς μεσημβρίας. Ἀλλ' αἱ ταραχαὶ καὶ αἱ στάσεις δὲν ἔπαιον κατὰ τὰς ἀγυῖας τῶν Παρισίων, καὶ ὁ Ναπολέων, ὑποδυθεὶς τὴν στρατιωτικὴν ἀρχηγίαν ἐξουσιάζει τὰς κυριωτέρας θέσεις καὶ τὰ πυροβολοστάσια, προσβάλλει τὰς ἐνόπλους ἀθροίσεις καὶ σώζει καὶ ἐνισχύει τὴν Κυβέρνησιν.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης τὸ ὄνομα τοῦ Ναπολέοντος ἦτο δημοτικόν, διότι, ἡναγκασμένος αὐτὸς νὰ ἐπιτηρῇ τὴν εἰρήνην καὶ τάξιν τῆς πόλεως, πολλάκις ἐδημηγόρησεν εἰς τοὺς δρόμους καὶ τὰς ἀγυῖας πείθων καὶ κερδίζων τοὺς πολῖτας. Ἡ

συμβατική συνέλευσις ἐψηφίσατο τὴν ἀφόπλισιν τοῦ λαοῦ, ἥτις, ἂν καὶ ἀντικειμένη εἰς τὰς ἐξείς καὶ τὰ δικαιώματα τῶν πολιτῶν, δὲν εὔρε τὴν ἐλαχίστην ἀντίστασιν, ἐκ δὲ τῆς ἐκτελέσεως προέκυψεν ὁ παράδοχος τοῦ Ναπολέοντος γάμος. Ἀκριβῶν ἐξετάσεων γινομένων ἐν ταῖς οἰκίαις, παιδίον τι δωδεκαετὲς παρουσιάσθη πρῶτον τινὰ εἰς τὸν στρατηγὸν Ναπολέοντα, ζητῶν τὸ ξίφος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, στρατηγοῦ τῆς Δημοκρατίας, θανατοθέντος ἐπὶ τοῦ ἰκρίωματος. Τὸ παιδίον τοῦτο ἦτο ὁ Εὐγένιος Βωαρνέ, καὶ τὸ μὲν ξίφος ἀπεδόθη, ἡ δὲ μήτηρ ἠθέλησε νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Ναπολέοντα, ὅστις ματαίως ἐξήτει νὰ ἀπατήσῃ ἑαυτὸν διὰ τὸ πρὸς αὐτὴν αἰσθημὰ του. Ἀλλὰ καὶ ἡ Ἰωσφίνη ἠγάπησεν αὐτὸν, βραδύτερον δὲ ὁ γάμος αὐτῶν ἐτελέσθη (9 Μαρτίου 1796), καὶ ὁ Ναπολέων, δυστυχὴς τοσοῦτον μετὰ τὸν πόλεμον τῆς Ἰταλίας, εὔρεν εἰς τὸν σύνδεσμον τοῦτον τὴν εὐδαιμονίαν του. Ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ ἐμπιστευθῇ τὴν καρδίαν του εἰς σύντροπον τῆς ζωῆς του, ἦτο, ὡς εἰπεῖν, κατεπιέγουσα, διότι εἶχεν ἀνάγκη φίλου καὶ οὐχὶ εὐνοουμένου ἢ συμβούλου. Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ δὲν ἦτο ἀποκλειστικῶς πολιτικὴ καὶ εἶχεν — ὡς καὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων πρὸς οὓς τοσοῦτον διέφερε — τὰς δυσαρεσκείας τῆς, τὰς παρηγορίας, τὰ μυστήρια καὶ τὰς ἀδυναμίας τῆς.

Ἀναφέρεται τὸ ἀκόλουθον ἀνέκδοτον περὶ τοῦ γάμου τούτου. Ὁ συμβολαιογράφος Ραγιδῶ, μέλων νὰ συντάξῃ τὸ προικοσύμφωνον, εἶπεν εἰς τὴν Ἰωσφίνην. « Πῶς ἀπεφάσισες νὰ ὑπανδρευθῇς ἓνα στρατιώτην ὅστις δὲν ἔχει ἢ τὸν μανδύαν καὶ τὸ ξίφος του ; — Τοιαύτας παρατηρήσεις καὶ πολλοὶ ἄλλοι οἰκτεῖοι τῇ ἀπεύθυνον. — Ὁ Ναπολέων εἰς δωμάτιον εὐρισκόμενος, ἔδειξεν ὅτι δὲν ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους, ἀλλ' ὀκτῶ ἔτη βραδύτερον, τὸ 1804, τὴν ἡμέραν τῆς γέψεως αὐτοῦ, πορευόμενος εἰς τὸν ναὸν τῆς Παναγίας, βλέπει μετὰ τοῦ πλήθους τὸν Ραγιδῶ, τὸν καλεῖ κατὰ μέρος καὶ δεικνύων αὐτῷ τὴν χρυσοκέντητον αυτοκρατορικὴν χλαμύδα καὶ τὸ μακρὸν ξίφος Καρόλου τοῦ Μεγάλου « Αἱ κύριε ! τῷ λέμει μειδιῶν, ἰδοὺ ὁ μανδύας, ἰδοὺ τὸ ξίφος ! »

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Ἐξ ἵκται εἰς δύο ἐβδομάδας.

Μεταβιβασθείσης τῆς νομοτελεστικῆς ἐξουσίας εἰς Διευθυντήριον πενταμελές, ὁ Ναπολέων διορίζεται ἀρχιστράτηγος τῆς κατὰ τὴν Ἰταλίαν στρατιάς, ὅπου ἀντίμαχοι τῆς Δημοκρατίας συμμαχοῦσιν ἡ Αὐστρία, τὸ Πιδεμόντιον, ἡ Νεάπολις, πάντες οἱ μικροὶ ἡγεμόνες τῆς Γερμανίας καὶ οἱ τῆς Ἰταλίας αὐτῆς, ἡ τὴν κατὰκτησιν προεῖδεν ὁ Ναπολέων πρὸ δύο ἡδὴ ἐτῶν. Ἀλλὰ πρὸ πασῶν τῶν δυνάμεων τούτων ἡ Αὐστρία ἀνάγκη νὰ καταπολεμηθῇ καὶ ἐπὶ τὰς ὄχθας τοῦ Ῥήνου καὶ πέραν τῶν Ἀλπεων, καὶ τὸ Διευθυντήριον ἐπισπεύδει τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἐλπίζον νὰ κατορθώθῃ

ὑπὸ στρατηγοῦ μόλις τὸ εἰκοστὸν ἔβδομον ἔτος ἄγοντος. Ἐπιβάλλει δὲ εἰς αὐτὸν, ὡς ἔργον προκαταρκτικόν, τὴν κατὰκτησιν τοῦ Πιδεμοντίου διὰ τῆς καταστροφῆς τοῦ στρατοῦ του καὶ τῆς ἀλώσεως τῶν φρουρίων του. Καὶ τὸ σχέδιον τοῦτο ἦτο σχέδιον τοῦ Ναπολέοντος αὐτοῦ συνταχθὲν τὸ 1793.

Φθάς δὲ εἰς τὴν Νίκαιαν, ὁ Ναπολέων ἀπῆντησε πολλὰς δυσκολίας καὶ προσκόμματα, διότι ὑπῆρχον εἰς τὸ στρατόπεδον ἄνδρες ἀνώτεροι μὲν κατὰ τὸ στάδιον, γηράσαντες δὲ εἰς τὸν πόλεμον καὶ εἰς τὴν νίκην, οὓς ἔμελλε νὰ κυβερνήσῃ αὐτός, νεανίας τοσοῦτον καὶ ἀσθενὴς τὴν μορφήν. Ἐκτὸς δὲ τῶν δυσκολιῶν τούτων, ἃς ἡ μόνη εὐφυΐα αὐτοῦ ὑπερνίκησε, ὑπῆρξε καὶ ἄλλη πολὺ δυσχερεστέρα, διότι, ἐνῶ ἡ κατάστασις τῆς δυνάμεως, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ ὑπουργὸς τοῦ πολέμου, περιεῖχε δεκάκις μυρίους πολεμιστάς, δὲν εὔρεν εἰς τὴν Ἰταλίαν ἢ μόνον τρις μυρίους καὶ τριάκοντα πυροβόλα. Ἀλλ' εἶχε συμμαχούς κραταιούς, τὸν ἐνθουσιασμόν καὶ τὴν νεότητά καὶ τὴν ἀνδρίαν τοῦ στρατοῦ καὶ μάλιστα τὴν μνήμην τοῦ παρελθόντος καὶ τὴν πίστιν, ἥτις ἐμπνέεται ἀπὸ τὴν συνθέσιν τοῦ πάντοτε νικᾶν.

Ἡ στρατιὰ ἐν τούτοις ἀφοσιωθείσα ψυχῇ τε καὶ σώματι εἰς τὸν νέον αὐτῆς ἀρχηγόν, ἦτο ἐπιδεὴς μὲν τροφῶν καὶ ἐνδυμάτων καὶ πάντων τῶν λοιπῶν ἐπιτηδείων, ἐτοίμη δὲ καὶ εἰς διαρπάγας, εἰς ἀντιπειθαρχίαν καὶ εἰς ἀθυμίαν, εἰς τόπον ἐνθα πόλεμος τετραετὴς εἶχε φέρει τὴν καταστροφὴν καὶ τὴν ἐρημίαν. Ἀνάγκη λοιπόν νὰ καταπληχθῇ ὑπὸ ἐνθουσιασμοῦ καὶ νὰ ἐρμηθῇ τεραστίως εἰς τοὺς θριάμβους καὶ εἰς τὴν δόξαν, καὶ ὁ Ναπολέων, πρὶν τὴν μεταφέρει ἐκ τῆς Νικαίας εἰς τὴν Ἀλβέγγην, οὕτως ἐδημηγόρησε τοὺς στρατιώτας.

Π ο λ ε μ ι σ τ α ῖ !

« Εἰσθε ἄστικοι καὶ γυμνοί, ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει εἰς ὑμᾶς πολλὰ, καὶ δὲν δύναται νὰ πληρώσῃ, ἡ δὲ ὑπομονὴ καὶ ἡ γενναϊότης ὑμῶν μετὰ τῶν ξηρῶν τούτων βράχων, εἶναι μὲν ἀξιοθαύμαστα, ἀλλὰ δὲν παρέχει δόξαν τινά, οὐδὲ λάμψις τις φωτίζει τὰς σημαίας. Ἐγὼ θέλω νὰ σᾶς ὀδηγήσω πρὸς τὰς πλέον εὐφόρους πεδιάδας τοῦ κόσμου, ἵνα κατακτήσετε εὐτυχεῖς ἐπαρχίας καὶ πόλεις μεγάλας καὶ περικαλλεῖς ἐκεῖ σᾶς περιμένουσι τιμὴ δόξα καὶ πλοῦτη.

Πολεμισταὶ τῆς Ἰταλίας ! σᾶς λείπει ἄρα ἡ ἀνδρία καὶ ἡ σταθερότης ; »

Οἱ λόγοι οὗτοι, ἀπαγγελλθέντες ἐντόνως ὑπὸ τοῦ νεανίου στρατηγοῦ, ἠλέκτρισαν τὸ στρατόπεδον, ἐκπληχθέν διὰ τοῦ νέου τούτου Καίσαρος τὴν δημηγορίαν. Πάντες ἐπευφήμησαν μὲ φωνή, καὶ ἀπὸ τοῦδε ἐνεποιήθη εἰς τὴν ψυχὴν τῶν ἀνδρείων καὶ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Ναπολέοντος ἀμοιβαῖον τι φρόνημα πολεμικόν καὶ πίστις τις θεμελιώδης, ἃ τίνα εἶναι πηγὴ τῶν μεγάλων ἔργων καὶ τῶν θριαμβῶν, τῶν καταπληξάντων τὴν οἰκουμένην.

Οἱ κατὰ τὴν Ἰταλίαν πολέμιοι συμποσοῦνται εἰς τεσσαράκοντα πέντε χιλιάδας Αὐστριακοὺς, εἰς εἰκοσιπέντε χιλιάδας Σαρδῶν καὶ εἰς μυρίους Νεαπολίτας, μέλλοντας μετ' ὀλίγον νὰ αὐξυνθῶσιν εἰς ὀκτὼ μυριάδας, ἔχουσι δὲ πάντες διακόσια τηλεβόλα. Ὁ δὲ στρατὸς τῆς δημοκρατίας δὲν ὑπερβαίνει τοὺς τριςμυρίους, ἐξ ὧν δύο χιλιάδες καὶ πεντακοσίους ἱππεῖς, οὐδ' ἔχει πλέον τῶν τριάκοντα τηλεβόλων. Ἡ στρατιὰ αὕτη τοῦ Ναπολέοντος διαίρεται εἰς τέσσαρας μοῖρας διοικουμένας ὑπὸ τοῦ Μασσήνα, τοῦ Ὠγερώ, τοῦ Λαχάρπ καὶ τοῦ Σερρύριερού, τοῦ Ιουβέρτου καὶ τοῦ Κερδόνη.

Ὁ Ναπολέων ἐμελέτα νὰ διαβῇ τὰς Ἄλπεις, ὅπου αὐταὶ ἐνοῦνται μετὰ τοῦ Ἀπεννίνου, καὶ νὰ χωρίσῃ τοὺς Αὐστριακοὺς ἐκ τῶν Σαρδῶν, διότι μικρὰς ἔχων δυνάμεις ἔπρεπε νὰ προσβάλῃ τοὺς ἐχθροὺς ἰσοδύναμους, ἀποφεύγων πᾶσαν γενικὴν συμπλοκὴν μετὰ τῆς μεγάλης τῶν πολεμίων στρατιᾶς. Ἰπέρβας ὅθεν τὸν ἅγιον Ἰάκωβον, τὸ ταπεινότερον ὄρος τῶν Ἄλπεων καὶ τοῦ Ἀπεννίνου, ἐτοποθέτησε τὴν μοῖραν τοῦ Σερρύριερού εἰς Γαρέσιον πρὸς ἐπιτήρησιν τῶν Σαρδῶν, ὠχυρωμένων εἰς τὸ περίφημον Ceva, καὶ ἠπέιλει διὰ τῆς μοῖρας τοῦ Λαχάρπ τὴν Γενούην, ἐνῷ αἱ τοῦ Μασσήνα καὶ τοῦ Ὠγερώ ἐπορεύοντο πρὸς τὸ Λοάνον, τὸ Φινάλιον καὶ τὴν Ζαδώνην. Ἀλλὰ τὰ σχέδια ταῦτα ἐπὶ ἡνέγκον ἡμιτελῆ ἀποτελέσματα, διότι ὁ ὁδηγὼν τοὺς Αὐστριακοὺς καὶ τοὺς Σαρδῶν, πορευθεὶς εἰς Novi εἰς προφύλαξιν τῆς Γενούης διήρπασε τὸν στρατὸν του εἰς τρία σώματα, εἰς Ceva εἰς Montenotte καὶ εἰς Voltri. Ταῦτα λοιπὸν τὰ τρία σώματα ἔπρεπε νὰ πολεμηθῶσιν ἰδίως καὶ νὰ ἀποχωρισθῶσιν. Ἡ ἀριστερὰ πτέρυξ τῶν Αὐστριακῶν καὶ Σαρδῶν, ὥρμησε πρὸς τὰς τοποθεσίας τὰς φυλακισμένας ὑπὸ τοῦ Κερδόνη, ὅστις κρητικῶς προσδύλησε οὕτω, πυροβολούμενος ὑπὸ τοῦ Ἀγγλικοῦ ἀνταρτοῦ, καὶ πανταχόθεν περικυκλούμενος ὑπὸ ἀναριθμητῶν ἐχθρῶν, ἠναγκάσθη νὰ ὑποχωρήσῃ, καὶ ἠνύθη μετὰ τοῦ Λαχάρπ. Τὸ δὲ δεύτερον σῶμα τῶν ἐχθρῶν, ἐφέρετο διὰ τῆς Μοντενοττε, ὅπως ἐπισέσῃ κατὰ τοῦ Λαχάρπ καὶ κατάρθωσιν νὰ κυριεύσῃ δύο γαλλικὰ χαρακώματα. Τὸ τρίτον σῶμα τέλος ἔφρασσε τὸν πρὸς Montenotte δρόμον, θέλον νὰ ἀποχωρίσῃ τὴν δεξιάν τῶν Γάλλων πτέρυγα. Τρεῖς δὲ οἱ πολέμιοι προσβάλλουσι ταύτην, καὶ τρεῖς ἀναχαιτίζονται καὶ ἀποθύνονται διὰ τῶν ὄπλων καὶ πυροβόλων. Τὸ δεύτερον σῶμα τῶν πολεμίων ἐμψυχώνει τοὺς Αὐστριακοὺς, καὶ προχωροῦσιν ὁμοῦ φαλαγγίδων ἀλλ' ἀφόβως, πλησιάζουσι δὲ τὰ χαρακώματα, καὶ οἱ πολεμιστὰι τῆς δημοκρατίας σχεδὸν καταβάλλονται, διότι δὲν ἔχουσι πλέον πολεμεφώδια! Ἀλλ' ὁ συνταγματάρχης Ῥαμπὼν, ὁ διοικὼν τοὺς ἀνδρείους, προχωρεῖ εἰς τὸ κέντρον καὶ τοὺς ὀρρίζει νὰ ἀποθάνωσι μᾶλλον ἢ νὰ ἀφίσωσι τὴν θέσιν, καὶ διὰ θαυμάτων ἡρωϊσμοῦ ἡ θέσις ἀνθίσταται κατὰ τῶν ἐχθρῶν, οὕτω προσβαλλομένη δι' ὅλης τῆς νυκτός. Καὶ ὁ μὲν στρατηγὸς τῶν ἐχθρῶν, γνωρίζων τὴν

ἀπορίαν τῶν Γάλλων, ἐτοιμάζεται εἰς ἔφοδον ὀριστικὴν, ὁ δὲ Λαχάρπ, ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος ἀποσταλὴς πρὸς τὰ ὀπίσθια τοῦ Monte-Legino, καταφθάνει μετὰ στρατοῦ καὶ πολεμεφωδίων καὶ τότε τὰ πολύβολα κεραυνοβολοῦσι τὸν πλησιάζοντα ἐχθρὸν, δύο δὲ ἐνέδραι ἐπιτυχεῖς τὸν καταπυροβολοῦσιν ἐκ τῶν πλαγίων. Καὶ οἱ Αὐστριακοὶ ἐστάθησαν καταπλαγέντες καὶ περίφοβοι, συγχέουσι δὲ μετ' ὀλίγον τὰς τάξεις, καὶ τρέπονται εἰς φυγὴν πανταχόθεν, ἀδυνατοῦντες νὰ ἐννοήσωσι τὸ αἶτιον τῆς ἥττης. Ἡ μοῖρα ἐν τούτοις τοῦ Ὠγερώ ἐφέρετο πρὸς τὸ Κάιρον διὰ τῶν κοιλάδων τῆς Βορμίδης καὶ ὁ Μασσήνας κατελάμβανε τὰς κορυφὰς τοῦ Altare, ἐνῷ ὁ Ναπολέων αὐτὸς, προπορευόμενος τοῦ Μασσήνα, ἔσπευδε πρὸς τὸ Carcare, θέλων νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τοῦ τρίτου ἀντιπάλου σώματος, ὅπως καταστρέψῃ διὰ μιᾶς τὸ κέντρον τοῦ συμμάχου τῶν πολεμίων στρατοῦ, πρὶν ἢ προφθάσῃ ἡ ἐπικουρία τοῦ ἀρχιστρατήγου.

Καὶ ἡ ἐχθρική φάλαγγξ, ἡ καταπολεμηθεῖσα εἰς τὸ Monte-Legino, συνῆψε πάλιν τὴν μάχην, ἀλλ' ὁ Μασσήνας, τῇ ἐπικουρίᾳ τοῦ Ναπολέοντος ἀναβὰς εἰς τὰ ὕψη τοῦ Ἀπεννίνου, κατέλαβε τὴν οὐσιώδη θέσιν Bric-de-Menau καὶ ἐπέπεσε διὰ τοῦ Montenotte, κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Οἱ δὲ Αὐστριακοὶ προσβαλλόμενοι ἀπανταχόθεν, ἐμάχοντο ἀμυνόμενοι πεισματωδῶς, μέχρις οὗ ὁ Μασσήνας, ἐπέπεσε ἐφορμήσας διὰ στρατοῦ πολυαριθμοτέρου καὶ ἔσπειρεν εἰς τὰς τάξεις αὐτῶν τὸν τρόμον καὶ τὴν ταραχὴν καὶ τὸν θόρυβον. Καὶ αὐτοὶ μὲν, πληγωθέντων τῶν ἀρχηγῶν, ἐδιώκοντο κατατροπωθέντες μέχρι Sassello, οἱ δὲ μαχηταὶ τῆς δημοκρατίας δὲν ἠδύναντο, δι' ἑλλειψιν ἱππικοῦ, νὰ κατορθώσωσι τὴν νίκην πληρυστέραν.

Οἱ Αὐστριακοὶ ὑπεχώρησαν εἰς Dego, οἱ δὲ Σαρδῶν εἰς τὸ Μιλέζιμον, ἀλλὰ τούτου μὲν τὰς στενωποὺς ἐκυρίευσεν ὁ Ὠγερώ, τὸ Dego δὲ κατέλαβεν ὁ Μασσήνας καὶ ὁ Λαχάρπ, καὶ τρόπαια, κατὰ τὰς δύο ταύτας νίκας καὶ κατὰ τὴν κυρίευσιν μικροῦ τινος φρουρίου, ἔμεινον εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Γάλλων αἰχμάλωτοι πολλοὶ, εἴκοσι πέντε τηλεβόλα, καὶ σημαῖαι ὀκτὼ, ἀναριθμητῶν ἐχθρῶν πεσόντων εἰς τὸ πεδίον. Πλὴν δὲ τούτων διεχωρίσθη ὁ στρατὸς τῶν Αὐστριακῶν ἀπὸ τὸν στρατὸν τῶν Σαρδῶν.

Καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας οἱ ἐπίλεκτοι τοῦ τρίτου αὐστριακοῦ σώματος, ἐπανερχόμενοι ἀπὸ τὸ Voltri, ἐπιπίπτοντες αἰφνιδίως διώκουσιν ἀπὸ τὸ Dego τὰ Γαλλικὰ τάγματα, ἀλλ' ὁ Ναπολέων προφθάνει, συνάπτει κραταίαν μάχην, ἐξουσιάζει τὴν ἀποβληθεῖσαν θέσιν, καὶ κατατροπώνει τὴν ἐχθρικὴν στρατιάν. Ἡ ἐπίσημος αὕτη νίκη ἡγοράσθη διὰ τοῦ αἵματος τοῦ στρατηγοῦ Κώσου, ὅστις θνήσκων ἐρωτᾷ τὸν Ναπολέοντα — Τὸ Δέγον τὸ ἐκυριεύσαμεν; — Εἶναι ἰδικόν μας, ἀπεκρίθη ὁ Ναπολέων. — Ζήτω λοιπὸν ἡ δημοκρατία, ἐπεφώνησεν ἡρωικῶς ὁ τραυματίας, ἀποθνήσκω εὐχαρίστως! καὶ ἐτελεύτησε.

Ἐνταῦθα ὁ Ναπολέων προσβίβασεν, ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, ἀντισυνταγματάρχην τὸν ταγματάρχην Lannes ὅστις ἠζιώθη, μετὰ τὸν Νεῦ, τῆς ἐπικλήσεως ὁ ἀνδρείοτατος, κατὰ τοῦτο μόνον ὑπὲρ αὐτὸν εὐτυχήσας, ὅτι ἀπέθανεν εἰς τὸ πεδῖον τῆς τιμῆς.

Ἀναβάσας δὲ τῆς γαλλικῆς στρατιᾶς ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Monte-Zemoli, καὶ θεωμένης μετ' ἐκπλήξεως τὰς γιγαντιαίας σειράς τῶν Ἀλπεων, ὧν μέσῳ εἰσέτι εὐρίσκετο, — Ὁ Ἀννίδας ὑπερέβη τὰς Ἀλπεῖς, ἐπεφώνησεν ὁ Ναπολέων, ἡμεῖς τὰς ἐπατήσαμεν πανταχόθεν. Καὶ αὐτὸς ἦτο ἀληθῶς ὁ σκοπὸς καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς θαυμαστῆς ταύτης ἐκστρατείας.

Τὸ δὲ σῶμα τῶν πολεμίων ὅπερ κατεῖχε τὴν Ceva, ἀπειλούμενον κατὰ μέτωπον ὑπὸ ἀνωτέρων δυνάμεων, ἠναγκάσθη νὰ ἐκκενώσῃ τὴν θέσιν ἀμαχητὶ, ἀλλ' ὁ Ναπολέων, καταδιώκων αὐτὸ τὸ προφθάνει, καὶ τὸ τρέπει εἰς φυγὴν ταραχώδη. Οἱ Σαρδῶοι ἀπέβαλον ἐκεῖ τρισχιλίους μὲν πολεμιστάς, τηλεβόλα δὲ ὀκτῶ, τρεῖς στρατηγούς, χιλίους πεντακοσίους αἰχμαλώτους καὶ δέκα σημαίας. Οὕτω δὲ ἐν τῷ διαστήματι δεκαπέντε ἡμερῶν ἡ γαλλικὴ στρατιὰ ἐμάχετο καθ' ἐκάστην συνάντησιν, καὶ καθ' ἐκάστην μάχην ἐνίκα.

Καὶ ἰδοὺ ὁ στρατός, ὁ πάντων τῶν ἐπιτηδεύων ἐπιδεῆς, εἰσέρχεται εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἔχων ἤδη ἐξήκοντα τηλεβόλα, καὶ σπαύδει νικηφόρος καὶ εὐπορῶν ἵνα συνενωθῇ μετὰ τῶν λοιπῶν ἡρώων τῆς δημοκρατίας. Ὁ δὲ ἀρχιστράτηγος οὕτως ὠμίλει αὐτῷ ἐν τῇ πρυκνυρῶν ἦν ἐξέδωκεν εἰς Cherasco, ἔνθα ἔστησε τὸ στρατόπεδόν του.

Π ο λ ε μ ι σ τ α ῖ ,

« Ἐξ νίκας ἐνίκησατε, εἰς διάστημα δύο ἑβδομαδῶν, καὶ ἐκυριεύσατε εἴκοσι σημαίας, πεντήκοντα πέντε τηλεβόλα, φρούρια πολλὰ καὶ τὴν πλουσιωτέραν γῆν τῆς Βορείου Ἰταλίας. Δεκαπέντε χιλιάδας ἐχθρῶν ἐζωγρήσατε, καὶ μυρίους ἐφονεύσατε ἢ ἐπληγώσατε. Ἰμεῖς μέχρι τοῦδε ἐπολεμήσατε ὑπὲρ βράχων τινῶν ἀγόνων, δοξασάντων μὲν τὴν ἀνδρίαν σας, ἀναφελῶν ὅμως εἰς τὴν πατρίδα, ὑμεῖς κατορθώσαντες ταῦτα εἴσθε ἐφάμιλλοι τῶν πολεμιστῶν τῆς Ὀλλάνδης καὶ τοῦ Ρήνου. Ἰπερενίκησατε πάσας τὰς δυσκολίας καὶ τὰς στερεώσεις. Δὲν εἶχετε πυρεβόλα καὶ ἐκερδήσατε μάχας, διέβητε ἄνευ γερύρας ποταμούς, ἀνυπόδητοι ἐταχυδρομήσατε καὶ πεινῶντες. Μόνοι τῆς δημοκρατίας αἱ φάλαγες, μόνοι οἱ πρόμαχοι τῆς ἐλευθερίας ἠδύναντο νὰ ὑποστῶσιν ὅσα ὑμεῖς ὑπέστητε. Σὰς εὐχαριστῶ, ἄνδρες! ἡ εὐγνωμονοῦσα πατρίς ὀφείλει εἰς ὑμᾶς τὴν εὐδαιμονίαν τῆς, καὶ ἂν διὰ τῶν νικῶν τῆς Τουλῶνος προσεγγίσετε τὴν ἀθανάτον ἐκστρατείαν τῶν 93, αἱ σήμερον νικάει προαγγέλλουσι καὶ ἄλλην ἔτι ἐπιφανεστέραν.

« Ἡ διπλὴ στρατιὰ, ἥτις σὰς ἐπολέμει θρασεῖα καὶ τολμηρὰ, σὰς φεύγει τῶρα δειλὴ καὶ πεφνημένη, οἱ δὲ ἄνθρωποι, ὅσοι κατεγέλων τὴν

γυμνότητά σας, καὶ ἐσκίρων ἐλπίζοντες τοὺς ἐχθροὺς σας θριαμβεύοντας, τρέμουσιν ἤδη καὶ ἀπελπίζονται, οἱ πονηροί. Καὶ ὅμως, ἄνδρες! μου— δὲν πρέπει νὰ τὸ κρύψω— οὐδὲν κατωρθώσατε εἰσέτι, ὅταν καὶ ἄλλα ὑπολείπονται· οὐδὲ τὰ Μιδιόλανα, οὐδὲ τὸ Τορίνον ἐξουσιάζετε, ἢ κόνις τῶν νικητῶν τοῦ Ταρκυνίου βεβηλόνεται ἐπὶ πατομένη ὑπὸ τῶν δολοφόνων τοῦ Βασιλλίου. »

« Πᾶν μέσον σὰς ἔλειπεν ἐν ἀρχῇ τῆς ἐκστρατείας, σήμερον εὐμοιρεῖτε παντὸς ἐπιτηδεύου· αἱ κυριευθεῖσαι ἀποθῆκαι τῶν πολεμίων εἶναι ἀναρίθμητοι καὶ ἔφθασαν ἤδη τὰ πυροβόλα τῆς πολιορκίας καὶ τὰ πεδινὰ. Πολεμισταί! ἡ πατρὶς δικαιοῦται νὰ προσδοκῇ μεγάλα ἔργα ἀπὸ τὰ ὅπλα σας· δικαιολογήσατε τὰς ἐλπίδας τῆς. Ἐὰν ἀναμφιβόλως, τὰ δυσχερέστερα κατωρθώθησαν, ἀλλ' ἔχετε εἰσέτι καὶ ἄλλας μάχας νὰ συγκροτήσετε, καὶ ἄλλας πόλεις νὰ κυριεύσητε, καὶ ἄλλους ποταμούς νὰ διαβῆτε. Μήπως ὑπάρχει τις μεταξὺ ὑμῶν, οὕτινος τὸ θάρρος ἐταπεινώθη; ὑπάρχει τις ὅστις θέλων νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὰς κορυφὰς τῶν Ἀλπεων καὶ τοῦ Ἀπεννίνου, προτιμᾷ νὰ ὑπομείνῃ τὰς ὕβρεις τῶν δολοφρόνων ἐχθρῶν του; ὄχι, οὐδεὶς τῶν νικητῶν τοῦ Μιλλεζίμου, τοῦ Deigo τοῦ Mondovi καὶ τοῦ Montenotte, οὐδεὶς ὑπάρχει τοιοῦτος! Ὅλοι φλέγονται ἀπὸ πόθον νὰ φέρωσι μακρότερον τὴν δόξαν τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ, ὅλοι θέλουν νὰ ταπεινώσωσι τοὺς ἀλαζόνες βασιλεῖς, οἵτινες ἐμελέτων νὰ σὰς δουλώσωσιν, ὅλοι ποθοῦν νὰ ἐπιβάλωσιν εἰρήνην ἀλλ' εἰρήνην ἐνδοξον, ἀποζημιῶσαν τὰς μεγάλας τῆς πατρίδος θυσίας, ὅλοι θέλουσιν, ἐπανερχόμενοι εἰς τὰς ἐστίαις τῶν, ὅλοι θέλουν νὰ λέγωσι· *Εἶμαι ἐκ τῆς ἀνδρείας στρατιᾶς ἥτις κατέκτησε τὴν Ἰταλίαν.*

« Φίλοι, τὴν κατάκτησιν ταύτην ἐγὼ σὰς τὴν ὑπόσχομαι, ἀλλὰ πρέπει νὰ ὀρκισθῆτε, ὅτι πρέπει νὰ ἀπέχητε διαρπαγῶν ἀξιομισήτων, πρὸς αἷς ὀρμῶνται οἱ πονηροί, οἱ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν σας ὑποκινούμενοι· ἄνευ τοῦ ὅρου τούτου δὲν εἴσθε σωτῆρες, ἀλλὰ θασανιστὰι τῶν λαῶν, δὲν τιμᾶτε τὸν γαλλικὸν λαόν, ὅστις θέλει σὰς ἀποκηρύξει· αἱ δὲ νίκαι σας καὶ ἡ ἀνδρία καὶ οἱ θρήμβοι καὶ τὸ αἷμα τῶν πιπτόντων ἀδελφῶν εἰς ναι τότε μὴδὲν, μὴδὲν εἶναι καὶ αὐτὴ ἡ τιμὴ καὶ αὐτὴ ἡ δόξα. Ἐγὼ δὲ καὶ οἱ ἄλλοι τῆς πίστεως σας στρατηγοί, αἰσχυρόμεθα τότε νὰ ὀδηγῶμεν στρατιὰν ἀπειθῆ, ἀχαλίνωτον, μὴ ἔχουσαν νόμον ἄλλον ἢ τὴν δύναμιν καὶ τὴν βίαν. Ἀλλ' ὑποδυθεὶς τὴν ἐθνικὴν ἐξουσίαν, κραταῖος ἐν δικαιοσύνῃ καὶ νόμῳ, θέλω ἀναγκάσει τοὺς ὀλίγους τούτους, τοὺς ἀκάδους καὶ τοὺς ἀνάδρους, νὰ εὐλαβηθῶσι τοὺς νόμους τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τῆς τιμῆς. Δὲν θέλω ὑπομείνει ληστὰς μαιίνοντας τὴν δάφνην σας, θέλω ἐκτελέσαι αὐστηρῶς τοὺς γεγραμμένους κανόνας· ὁ διαρπάζων θέλει τουφεκισθῆ, τοῦτο δὲ ὑπέστησαν ἤδη τινες, καὶ εἶδον εὐχαρίστως ὅτι οἱ ἄνδρες

» ἔσπευσαν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διατεταγμένων.
 « Λαοὶ τῆς Ἰταλίας! ἡ γαλλικὴ στρατιὰ συν-
 » τρίζει τὰ δεσμά σας, ὁ γαλλικὸς λαὸς εἶναι ἀ-
 » δελφὸς ὅλων τῶν λαῶν, προσέλθετε μετὰ θάρ-
 » ρους εἰς τὰς σημαίας του, διότι θέλομεν εὐλα-
 » βηθῇ καὶ τὴν περιουσίαν καὶ τὰ ἔθιμα καὶ τὴν
 » θρησκείαν σας.

« Πολεμοῦμεν ὡς ἐχθροὶ γενναῖοι, καὶ δὲν ἔχο-
 » μεν ἐχθροὺς ἢ μόνον τοὺς ὑποδουλοῦντας ὑμᾶς
 » τυράννους. »

Ὅλος ἐπιφαίνεται ὁ Ναπολέον εἰς τὴν θαυμα-
 στήν ταύτην προκήρυξιν, ὅπου οὐδὲν παρέλιπε δυ-
 νάμενον νὰ διαιωνίσῃ τὴν γαλλικὴν δόξαν, ἐνταῦθα

δὲ ὑποδεικνύεται ὁ μεγάλος διπλωμάτης, φέρων τὸ
 ξίφος μεγάλου στρατηγοῦ.

Καὶ ἡ μὲν νομοθετικὴ Κυβέρνησις πύχαισθησε
 τὸν ἔνδοξον ἀρχιστράτηγον, ἵστις ἐμεγαλύνθη με-
 γάλυνων τὴν στρατιὰν τῆς Ἰταλίας. Ὁ δὲ βασι-
 λεὺς τῶν Σάρδεων ἀπέστειλε πρέσβην εἰς Παρισίους
 ἐπικαλούμενος τὴν εἰρήνην, ἐκλείσθη δὲ ἡ εἰρήνη
 καὶ ἡ Εὐρώπη ἐθαύμαζε τὸν νεανίαν κατακτητὴν,
 ὅστις, ἐν διαστήματι δεκαπέντε ἡμερῶν ἐξουσίαι-
 σεν ἐπικράτειαν προστατευομένην ὑπὸ τῶν Ἀλ-
 πεων, ὑπὸ φρουρίων ἤδη ἀπορρήτων, φρουρουμέ-
 νην ὑπὸ δύο στρατοπέδων, ἅτινα ὠδήγουν στρατη-
 γοὶ συνετοὶ καὶ ἐμπειροπόλεμοι. (ἀκολουθεῖ.)

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΟΥΑΡΔΟΣ ΙΕΝΝΕΡΟΣ.

Ἡ

Ἀνακάλυψις τῆς θαυμαλίας.

Ἐδουάρδος ὁ Ἰέννερος ἐγεννήθη τῇ 17 Μαΐου
 1749 εἰς Βαρκελόναν, πόλιν τῆς κομητείας τοῦ Γλό-
 εστερ, ἐν ᾗ ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ πολλὰ μὲν ἐκ-
 κτητο ἀγαθὰ, μεγάλῃς δ' ἀπῆλauen ὑπολήψεις.

Νεώτατος δ' ἔτι ἔμεινε πατὴρ ὀρφανός, ὥστε ὁ
 πρωτότοκος ἀδελφός ἀνέλαβεν αὐτοῦ τὴν ἀγωγὴν
 καὶ μετὰ φροντίδος ἀληθῶς πατρικῆς τὴν διέ-
 θυνε.

Περὶ δὲ τῆς παιδικῆς τοῦ Ἰεννέρου ἡλικίας ὀλίγα
 μὲν γνωρίζομεν, φαίνεται ὅμως ὅτι ἐνωρίς ἤδη ἐν
 τῷ χαρακτῆρι τοῦ παιδὸς ἀνεφάνη πνεῦμα φιλο-
 μαθὲς καὶ ἐρευνητικὸν καὶ ῥιπὴ ἀκαταμάχητος
 πρὸς τὴν σπουδὴν τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν.

Διελθὼν ἐν Κίρκεστέρῃ τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν